

Bijeenkomst spuitzones Gemeente Maastricht

Tycho Lam

Hekkel

man advocaten | notarissen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

TE BEHANDELEN

- Inleiding
- Hoofdpijnen rechtspraak spuitzones:
 - Gevoelige functies
 - Maximale planologische mogelijkheden
 - Relevantie dichterbij gelegen gevoelige functies
 - Locatiespecifiek onderzoek
- Oplossingsrichtingen:
 - Wat zijn de opties?
 - 50 meter afstand creëren door gebruiksmogelijkheden te beperken
 - Afspraken maken met agrariër
 - Maatwerkvoorschrift
- Nieuwe ontwikkeling: gewasbeschermingsmiddelen en natuur

INLEIDING

ACTUALITEIT

NOS

Spruitvrije zones of helemaal verbieden: leliecultuur onder vuur

Hoe dicht bij woningbouw mag een boer bestrijdingsmiddelen spuiten? Het is een vraag die steeds vaker voor conflict zorgt,...

26 nov 2024

NU

<https://www.nu.nl> › Binnenland

Bestrijdingsmiddelen reiken zelfs tot Marker Wadden, 7 ...

2 uur geleden — Op de onbewoonde natuureilanden Marker Wadden zijn in de lucht 37 **bestrijdingsmiddelen** aangetroffen. Dat is opvallend, want het vasteland is ...

› NRC

Maken pesticiden ziek? De vraag verplaatst zich van lab naar rechtbank – en dat verradt een groter probleem

Pesticidencocktail. De rechter schiet nog een tweede gat in de toelatingsprocedure voor bestrijdingsmiddelen. Dat heeft te maken met een...

2 dec 2024

› NRC

Een nieuwe route naar pesticidenreductie: de gemeente kan ingrijpen

Pesticiden: Kunnen gemeenten iets doen tegen gebruik van toegelaten bestrijdingsmiddelen? Milieuorganisaties zien volop mogelijkheden.

1 maand geleden

Hekkel
man

WAAR GAAT HET BIJ SPUITZONES OM?

- Bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan een deel van het middel verwaaien (drift)
- Gewasbeschermingsmiddelen kunnen negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid van mensen
- Daarom veilige afstand nodig
- Geen normen in wet- en/of regelgeving (anders dan bij bijv. geur en geluid)

TOETSINGSKADER

- Bij het vaststellen van een omgevingsplan moet sprake zijn van een **evenwichtige toedeling van functies aan locaties** (voorheen: goede ruimtelijke ordening)
 - artikel 4.2 Omgevingswet (Ow)
- Ook bij toepassing afwijkingsbevoegdheden – zoals BOPA – toets aan ETFAL
 - artikel 8.0a lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Om te kunnen spreken van een ETFAL moet (onder meer) sprake zijn van:
 - (1) Een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, en
 - (2) Geen onevenredige beperking van de bedrijfsvoering van de agrariër
- (Volks)gezondheid is een van de aspecten die hierbij moeten worden beoordeeld

STANDAARDFORMULERING 50-METERREGEL IN DE RECHTSPRAAK

- Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS):

‘In het algemeen wordt een afstand van 50 meter als spuitvrije zone tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen kunnen worden gebruikt niet onredelijk geacht. Het is mogelijk deze afstand te verkleinen indien daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt. Die motivering moet gebaseerd zijn op een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek.’

- Deze formulering werpt een aantal vragen op:
 - Wat zijn gevoelige functies?
 - Hoe zit het met agrarische bedrijvigheid waarbij (feitelijk) geen gewasbeschermingsmiddelen worden aangewend?
 - Wanneer is sprake van een ‘zorgvuldig’ op de locatie toegesneden onderzoek?

HOOFDLIJNEN RECHTSPRAAK SPUITZONES

GEVOELIGE FUNCTIES

GEVOELIGE FUNCTIES

- Gevoelige functies: functies waar mensen over het algemeen langdurig verblijven
→ Bijvoorbeeld woningen, maar ook tuinen en kantoren
- Het is de vraag in welke gevallen precies sprake is van 'langdurig verblijven'
 - Wel langdurig verblijf: recreatiewoningen, kampeervoorzieningen, zorgboerderij en sommige bedrijfsgebouwen (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2022:2705)
 - Geen langdurig verblijf: groenstrook, fietsenstalling, fietspad, natuur- of agrarische bestemming met extensief recreatief medegebruik (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2017:1575 en ECLI:NL:RVS:2024:1973)
- Er kan niet worden aangesloten bij de omschrijving van gevoelige functies voor andere milieuaspecten, zoals geur, geluid, trillingen, fijnstof

MAXIMALE PLANOLOGISCHE MOGELIJKHEDEN

MAXIMALE PLANOLOGISCHE MOGELIJKHEDEN

- **Hoofdregel:** het gaat niet om feitelijk gebruik, maar om de representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden
- Dus, wat maakt omgevingsplan mogelijk?
 - Zijn er beperkingen gesteld?
 - Is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beperkt?
 - Zijn bepaalde teelten niet toegestaan? Bijv. boom- en fruitteelt (zie ECLI:NL:RVS:2024:1263)

MAXIMALE PLANOLOGISCHE MOGELIJKHEDEN

- **Uitzondering:** wijziging van het feitelijke gebruik is zodanig onwaarschijnlijk dat daarmee geen rekening hoeft te worden gehouden
- Met gebruikswijziging hoeft geen rekening te worden gehouden als:
 - Er geen concrete voornemens zijn van de agrariër om in de toekomst gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken, **en**
 - Uit concrete gegevens blijkt dat dit ook niet voor de hand ligt, zoals recente vergunning voor bedrijfsuitbreiding veehouderij (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2017:3524)
 - Of als agrariër zelf verklaart dat hij huidig gebruik zonder gewasbeschermingsmiddelen wil voortzetten (zie ECLI:NL:RVS:2022:1692)
- Contractuele afspraken waarin gebruik gewasbeschermingsmiddelen wordt beperkt, is niet relevant (zie ECLI:NL:RVS:2025:4407)
- Tijdelijke gevoelige functie (crisisnoodopvang)?
 - Sneller aangenomen dat gebruikswijziging niet voorzienbaar is (zie o.a. ECLI:NL:RBZWB:2024:5121)

RELEVANTIE DICHTERBIJ GELEGEN GEVOELIGE FUNCTIES

DICHTERBIJ GELEGEN GEVOELIGE FUNCTIE DOORSLAGGEVEND?

Is het betoog dat een andere gevoelige functie dichterbij ligt voldoende om te kunnen spreken van ETFAL?

- Nee, dichterbij gelegen woning niet doorslaggevend; geen grond om niet te mogen spuiten
- Zie ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4503 (*glastuinbouw Meeslouwerpolder*):

"(...) De enkele verwijzing van de raad dat er op minder dan 20 m afstand van het perceel 1074 al een burgerwoning staat waar [appellante sub 2] en anderen rekening mee moeten houden, is onvoldoende reden om voor de percelen [locatie 2] en [locatie 3] af te kunnen wijken van de afstand van 50 m. Er gelden namelijk geen wettelijke bepalingen over minimaal aan te houden afstanden tussen gronden waarop gewassen in de open lucht worden geteeld en woningen. De aanwezigheid van een burgerwoning op het perceel 1073 leidt er dan ook niet toe dat op de percelen [locatie 2] en [locatie 3] een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd."

Anders: ABRvS 22 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4331

LOCATIESPECIFIEK ONDERZOEK

LOCATIESPECIFIEK ONDERZOEK

- **Hoofdregel:** 50 meter, tenzij aan kleinere afstand een deugdelijke motivering ten grondslag kan worden gelegd → zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2024:2044)
- Wat acht de Afdeling dan voldoende 'zorgvuldig'?
 - De enkele verwijzing in de plantoelichting naar een beukenhaag, natuurstrook, windrichting en spuittechnieken is doorgaans in ieder geval onvoldoende (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2024:1973)
 - Een zeer korte afstand kan niet zonder nader wetenschappelijk onderzoek aanvaardbaar worden geacht (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2023:4523)

REKENMODELLEN

- Het gebruik van rekenmodellen is (nog) weinig succesvol:
 - PRI 2015 → ABRvS 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3018
 - EFSA-model → ABRvS 19 oktober 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3023
- In de praktijk wordt af en toe nog een beroep gedaan op het EFSA-model, echter met weinig succes (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2023:2959 en ECLI:NL:RVS:2024:1599).
- Wetenschappelijke onderbouwing voor kortere afstand ontbreekt dus op dit moment

WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING KORTERE AFSTAND ONTBREEKT

- Hugo de Jonge in voortgangsrapportage programma woningbouw van 4 juni 2024
→ er wordt gezocht naar oplossingsrichtingen
- Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur schrijft in kamerbrief van 26 november 2024 (*Kamerstukken II 2024/25, 27 858, nr. 683, p. 3*):

"Na gesprekken met verschillende gemeentes en de VNG is het duidelijk geworden dat de gemeentes een – wetenschappelijk gefundeerd – afwegingskader behoeven bij het onderbouwen van deze afstand. Omdat dat er nog niet is, zijn er door mijn ministerie en VRO gesprekken gevoerd met WUR en RIVM om te komen tot een gezamenlijk onderzoek. Ik ben voornemens samen met de Minister van VRO een opdracht te verstrekken voor dit onderzoek. Momenteel zijn WUR en RIVM aan het bezien hoe een dergelijk kader ter onderbouwing van spuitzones vorm moet krijgen, wat hun bijdrage hieraan kan zijn en welke rollen en verantwoordelijkheden daarbij horen."

WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING KORTERE AFSTAND ONTBREEKT

- Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening schrijft in kamerbrief van 10 oktober 2025 ('Kabinetsreactie op het adviesrapport STOER'):

"Momenteel geven RIVM en de WUR uitvoering aan een verkennend onderzoek om tot een wetenschappelijk onderbouwd rekenmodel te komen ter onderbouwing van spuitzonering. Beide instanties bekijken in dit onderzoek ook of een afstand van 50 meter tussen agrarische percelen met open teelten en woningbouw waarbinnen niet gespoten mag worden, verminderd kan worden met mitigerende maatregelen. Naar verwachting zal uw kamer in 2026 geïnformeerd worden over de uitkomsten."

- Waarschijnlijk is een nieuw wetenschappelijk onderbouwd afwegingskader niet op korte termijn beschikbaar
- RVO heeft recent de 'Handreiking aanpak spuitvrije zones bij nieuwbouwprojecten' gepubliceerd
 - Geeft geen wetenschappelijk afwegingskader

GEEN WETENSCHAPPELIJKE REKENMODEL, MAAR WAT DAN WEL?

- Volstaat een meer 'feitelijke' onderbouwing van een kortere afstand?
→ Geen duidelijke lijn in rechtspraak Afdeling
- ABRvS 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:269
 - Afstand: 20 meter
 - Onderbouwing: beukenhaag biedt voldoende bescherming bij bollenteelt
- ABRvS 22 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4331
 - Afstand: 17 meter
 - Onderbouwing: verwezen naar driftreducerende technieken en teeltvrije zone uit het Besluit activiteiten leefomgeving voor aanvaardbaar woon- en leefklimaat plattelandswoning
- ABRvS 27 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1263
 - Afstand: 13 meter
 - Onderbouwing: bollenteelt, erfafscheiding met dichte begroeiing en verplichte driftreducerende technieken
- Volgens mij is een kortere afstand dan 50 meter op dit moment niet goed te onderbouwen

OPLOSSINGSRICHTINGEN

WAT ZIJN DE OPTIES?

- 50 meter aanhouden van het agrarische perceel
- Kortere afstand zo goed als mogelijk motiveren (risicovol)
- Wachten op nieuw wetenschappelijk kader (duurt nog wel even)
- Afspraken maken met agrariër (zie hierna)
- 50 meter afstand creëren door gebruiksmogelijkheden (van agrarische percelen) te beperken (zie hierna)
 - Voorbereidingsbesluit en omgevingsplan wijzigen
 - Voorwaardelijke verplichting bij twee verschillende plannen voor gevoelige functie en voor agrarisch gebruik
 - Naast planspoor eventueel in milieuspoor maatwerkvoorschrift

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN BEPERKEN: VOORBEREIDINGSBESLUIT EN WIJZIGEN PLAN

Bestemmingsplan dat voorziet in gevoelige functies nabij agrarische percelen; herstellen bijv. na bestuurlijke lus?

- Voorbereidingsbesluit nemen om huidige gebruik te bevriezen
- Omgevingsplan wijzigen waarbij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan banden wordt gelegd zonder overgangsrecht
- Eventueel: aan planologisch besluit voor gevoelige functie voorwaardelijke verplichting verbinden dat gevoelige functie pas in gebruik kan worden genomen als er geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt binnen 50 meter van gevoelige functie
- Eventueel: maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplicht uit het Bal opleggen om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan banden te leggen al voordat het gewijzigde omgevingsplan in werking is getreden

Let op nadeelcompensatie!

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN BEPERKEN: VOORWAARDELIJKE VERPLICHTING

- Voorwaardelijke verplichting:

Als de wijziging van het omgevingsplan voor de agrarische percelen nog niet onherroepelijk is ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan/omgevingsplan voor de gevoelige functie, kan aan dat plan een voorwaardelijke verplichting worden toegevoegd op grond waarvan de gevoelige functies pas in gebruik kunnen worden genomen of daarvoor pas een omgevingsvergunning voor het bouwen kan worden verleend als binnen een afstand van 50 meter geen gewasbeschermingsmiddelen meer kunnen worden gebruikt.

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN BEPERKEN: VOORWAARDELIJKE VERPLICHTING

- Zie ABRvS 27 augustus 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4133:

"10.1. Artikel 5.5.4 (Voorwaardelijke verplichting spuitzone) luidt:

"De omgevingsvergunning voor het bouwen van woningen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - spuitzone', mag pas worden verleend nadat binnen 50 m van de beoogde woningen het telen van gewassen met gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen aangrenzende agrarische percelen niet meer mogelijk is.

10.2. De Afdeling overweegt dat een voorwaardelijke verplichting ook kan zien op gronden buiten het plangebied, mits de verplichting uitvoerbaar is. Gelet op het genomen voorbereidingsbesluit, dat in de weg staat aan een wijziging van het gebruik in een ander gebruik waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast in de open lucht, en de mogelijkheden onder de Omgevingswet, waarin geen standaard overgangsrecht meer is voorgeschreven, heeft de raad zich redelijkerwijs op het standpunt kunnen stellen dat een nu nog bestaande mogelijkheid van teelt van gewassen met gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de naastgelegen agrarische percelen op voorhand niet in de weg staat aan de uitvoerbaarheid van de voorwaardelijke verplichting."

AFSPRAKEN MAKEN MET AGRARIËR

- Minnelijk traject heeft voorkeur
- Bijvoorbeeld afspreken dat er geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt
- Alleen contractueel vastleggen is niet genoeg (zie o.a. ECLI:NL:RVS:2025:4407)
- Dubbel borgen → vaststellingsovereenkomst en omgevingsplan/BOPA
- Let op nadeelcompensatie!

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN BEPERKEN (MILIEUSPOOR): MAATWERKVOORSCHRIFT

- Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat rijksregels voor milieubelastende activiteiten. Dit zijn activiteiten die mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben
- Rijksregels enkel van toepassing op milieubelastende activiteiten (MBA) die zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal
- Het telen van gewassen in de openlucht is ook een aangewezen milieubelastende activiteit
 - artikel 3.208 van het Bal

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN BEPERKEN (MILIEUSPOOR): MAATWERKVOORSCHRIFT

- Specifieke zorgplicht voor aangewezen MBA in artikel 2.11 Bal
 - Degene die een milieubelastende activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die nadelige gevolgen kan hebben voor (onder andere) de gezondheid van mensen, moet:
 - alle redelijke maatregelen nemen om de negatieve gevolgen te voorkomen
 - voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: de negatieve gevolgen zoveel mogelijk beperken en
 - als de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, de activiteit staken
- De specifieke zorgplicht geldt ook als aan alle andere regels wordt voldaan (zie *Stb.* 2018, 293, p. 524)

MAATWERKVOORSCHRIFT

- Artikel 2.13 Bal: mogelijkheid om maatwerkvoorschriften (of vergunningvoorschriften) te stellen over (o.a.) de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 Bal
- Kan met een maatwerkvoorschrift een beperkende maatregel worden opgelegd?
 - Gebruikmaken van extra driftreducerende spuittechnieken
 - Verplichting tot het informeren van omwonenden wanneer, hoeveel en met welke gewasbeschermingsmiddelen wordt gespoten
 - Het verbod om chemische gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken binnen 50 meter van een woning?
- De specifieke zorgplicht is breed en biedt dus veel opties

MAATWERKVOORSCHRIFT

- Een maatwerkvoorschrift is een besluit als bedoeld in de Awb, dus:
 - Er staat rechtsbescherming open
 - Het besluit moet evenredig zijn en zorgvuldig voorbereid zijn
 - Deugdelijke belangenafweging
 - De agrariër komt wellicht in aanmerking voor nadeelcompensatie
- Nog geen (inhoudelijke) voorbeelden in de rechtspraak beschikbaar

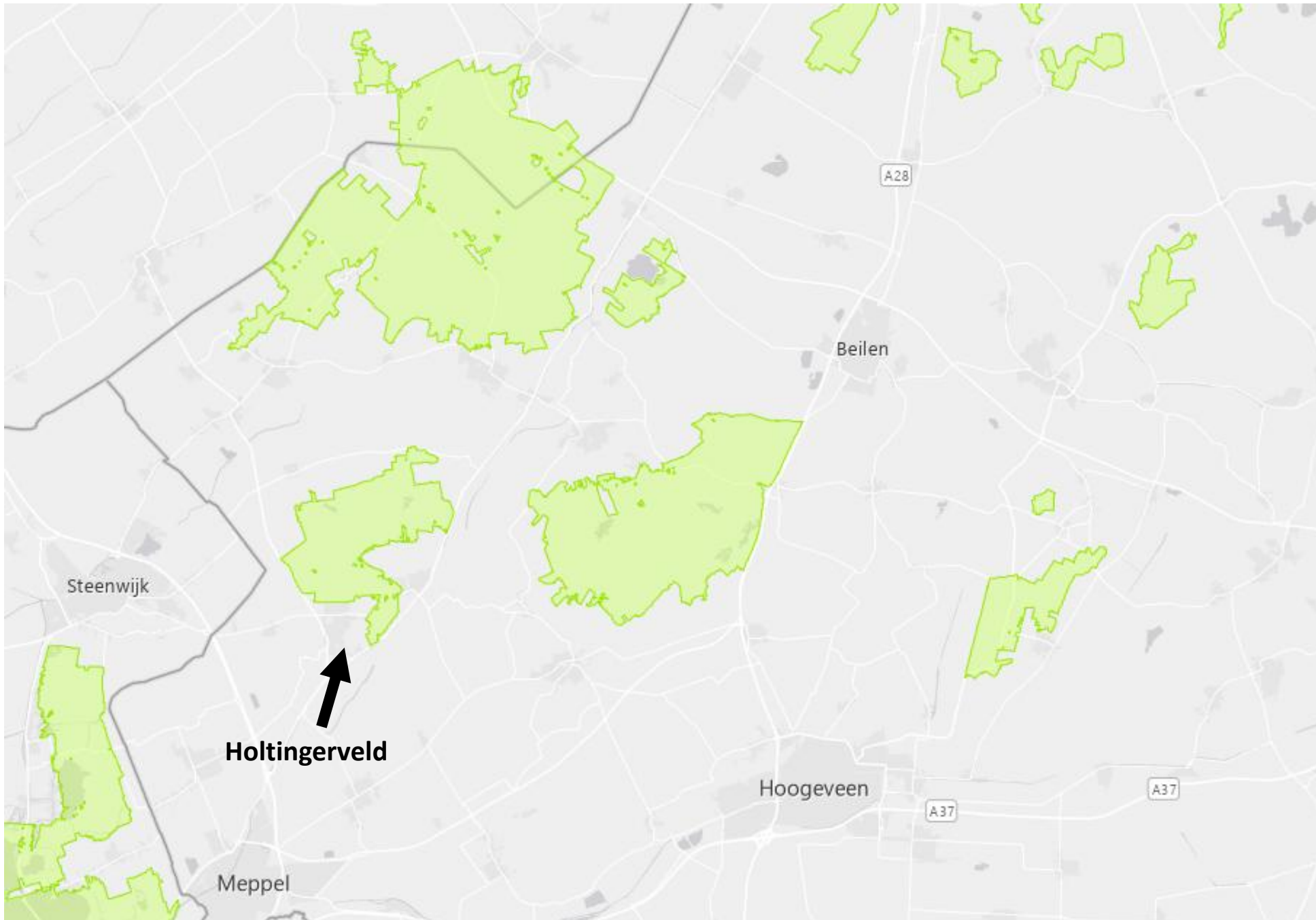
NIEUWE ONTWIKKELING: GEWASBESCHERMINGS- MIDDELEN EN NATUUR

Projectspoor

PROCEDURE HOLTINGERVELD – OORDEEL RECHTBANK

Rb. Noord-Nederland 18 juni 2021, ECLI:NL:RBNNE:2021:2483

- De rechtbank Noord-Nederland overwoog dat lelieteelt (met behulp van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen) een 'project' is als bedoeld in de Habitatrichtlijn en **mogelijk** ook significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied
- Natuurvergunningplicht kan aan de orde zijn
- Inmiddels heeft de Afdeling uitspraak gedaan in hoger beroep. Zie ABRS 2 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428
- Wat was nu precies de casus?

PROCEDURE HOLTINGERVELD – STANDPUNT MILIEUDEFENSIE

- Milieudefensie vraagt GS van Drenthe om handhavend op te treden tegen een lelieteler. Want voorbereiden **en** telen van lelies in de nabijheid van N2000-gebieden kan mogelijk significante gevolgen hebben voor die N2000-gebieden, en daarom kwalificeert lelieteelt als project in de zin van artikel 2.7 lid 2 van de Wnb.

*"Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar **afzonderlijk of in combinatie** met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied."*

Milieudefensie beroept zich op onderzoeken waaruit volgt dat:

- Drift van gewasbeschermingsmiddelen zich over een grote afstand kan verspreiden
- In het N2000-gebied Holtingerveld blijkt – na bemonstering – dat er hoge concentraties gewasbeschermingsmiddelen in de vegetaties voorkomt
- De aangetroffen middelen zijn dezelfde die ook aangetroffen worden in de lelieteelt
- De aangetroffen gewasbeschermingsmiddelen schadelijk kunnen zijn voor habitattypen

PROCEDURE HOLTINGERVELD – STANDPUNT GS

Wat stellen gedeputeerde staten daar tegenover?

- De gewasbeschermingsmiddelen door het Ctgb worden beoordeeld op de gevolgen voor het milieu
- Een afstand van 250 meter (afkomstig uit het "**O**nderzoek **B**estrijdingsmiddelen en **O**mwonenden van het RIVM) is voldoende om enige effecten uit te sluiten

PROCEDURE HOLTINGERVELD – OORDEEL AFDELING

ABRvS 2 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428:

- De Afdeling stelt voorop dat de door Milieudefensie aangedragen onderzoeken **voldoende aanwijzingen** bevatten dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (directe) negatieve effecten heeft op het N2000-gebied Holtingerveld
- Gelet op het **voorzorgsbeginsel** dat ten grondslag ligt aan artikel 2.7 lid 2 Wnb, moet met **wetenschappelijke zekerheid** worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden
- De verwijzing naar de **250 meter uit het OBO is niet wetenschappelijk onderbouwd**. Dit is slechts een onderzoeksgrens die in het OBO is aangehouden. Effecten op grotere afstand worden niet uitgesloten

PROCEDURE HOLTINGERVELD – OORDEEL AFDELING

ABRvS 2 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428:

- Dat afstand groter is dan de **teeltvrije zones uit Activiteitenbesluit milieubeheer is onvoldoende**, want deze afstand is opgenomen om drift naar oppervlaktewater te reduceren, niet voor uitsluiten gevolgen Natura 2000
- De verwijzing naar de toelating door het Ctgb is onvoldoende. In de beoordeling door het Ctgb worden niet de gevolgen op specifieke Natura 2000-gebieden beoordeeld en wordt niet gekeken naar de **instandhoudingsdoelstellingen** van de Natura 2000-gebieden

PROCEDURE HOLTINGERVELD – WAT ZIJN DE GEVOLGEN?

- Voor alle teeltvormen ligt nu de vraag op tafel **of deze wel beschikken over een natuurvergunning** en zo niet, of zij wel een **referentiesituatie** hebben waarop zij zich kunnen beroepen
- **Referentiesituatie:** bedrijfssituatie zoals deze was vóór ingangsdatum (=referentiedatum) beschermingsregime Habitatrichtlijn (jaartal 2000, 2004, 1994, afhankelijk van het N2000-gebied)
- **Probleem/discussiepunt:** is er nog wel sprake van hetzelfde 'project' dat is voortgezet sinds de referentiedatum? Zo niet, geldt er alsnog een natuurvergunningplicht
- Afdeling vindt met de rechtbank dat in dit geval **geen** sprake is van hetzelfde project

PROCEDURE HOLTINGERVELD – WAT ZIJN DE GEVOLGEN?

Overwegingen rechtbank:

*"De rechtbank heeft geconstateerd dat Middenweg Vledder al sinds 1990 lelies teelt, maar die teelt sindsdien is **uitgebreid van 1 ha tot 100 ha**. Dit gebied wordt nog verder uitgebreid zo blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden. **Reeds door de toename in omvang** voldoet het project niet aan de voorwaarden van het Hof om aangemerkt te worden als één-en-hetzelfde project waarop artikel 6, derde lid, van de Hrl niet van toepassing is. **Er is immers geen sprake van continuïteit en volledige overeenstemming van plaatsen waar de activiteit wordt uitgevoerd en het is niet aangetoond dat de teelt in deze omvang als sinds 7 december 2004 bestond.** Het bovenstaande betekent dat de lelieteelt een project is dat onder de werking van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb valt en het college moet beoordelen of op voorhand op basis van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat het project significante gevolgen heeft, aldus de rechtbank."*

PROCEDURE HOLTINGERVELD – WAT ZIJN DE GEVOLGEN?

- De Afdeling wijdt er geen expliciete overwegingen aan, maar let op het dictum. De Afdeling deelt de overwegingen en het oordeel van de rechtbank:

"De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

(...)

III. bevestigt de aangevallen uitspraak voor het overige;"

PROCEDURE HOLTINGERVELD – WAT ZIJN DE GEVOLGEN?

- Uitspraak met verstekkende gevolgen
- Hoe moet een passende beoordeling worden opgesteld?
- Hoe moet worden omgegaan met cumulatieve effecten? En wat als die telers tegelijkertijd allemaal alsnog een natuurvergunning gaan aanvragen? Hoe beoordeel je die cumulatieve effecten?
- Bestaat er een 'veilige afstand' waarbij negatieve effecten kunnen worden uitgesloten? In het licht van het voorzorgsbeginsel zal een algemene afstandsnorm een zware motivering vergen

Provincie Drenthe zet in op onderzoek, ondersteuning en handhaving bij lelieteelt

Gepubliceerd op 3 juni 2025

- Beleidsnotitie lelieteelt in Drenthe 2025 - 2028
- Vanaf 2026 moeten alle lelietelers een voortoets uitvoeren
- Provincie doet onderzoek naar de vraag waar een voortoets aan moet voldoen
 - Streven naar een generieke voortoets voor alle telers
 - Is dat wel haalbaar (gelet op de cumulatieve effecten)?

Planspoor

PLANSPOOR

- Wat betekent de rechtspraak over het Holtingerveld voor het planspoor?
- Artikel 16.53c lid 1 van de Ow:

*"1 Voor een plan of een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn maakt het bestuursorgaan dat het plan vaststelt, de aanvrager van de betrokken omgevingsvergunning, of het bevoegd gezag voor het projectbesluit een **passende beoordeling** als bedoeld in artikel 6, derde lid, van die richtlijn, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied."*

PLANSPOOR

- Artikel 10.24 lid 1 van het Bkl:

*“Een plan als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn wordt alleen vastgesteld, als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de wet, de **zekerheid** is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.”*

- Referentiesituatie?

→ Bij planspoor: feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het plan